

**UCHWAŁA NR XLVII/518/2022
RADY MIEJSKIEJ W OPOCZNE**

z dnia 30 maja 2022 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Międzybórz na lata 2022 - 2029

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583 i 1005), uchwała, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Międzybórz na lata 2022 - 2029, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Opoczna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Opocznie

Anna Zięba

Załącznik do uchwały Nr XLVII/518/2022
Rady Miejskiej w Opcznie
z dnia 30 maja 2022 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI MIĘDZYBÓRZ
na lata 2022 – 2029

Opczno, Maj 2022

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
II. Charakterystyka miejscowości Międzybórz	5
II.1 Położenie	5
II.2 Powierzchnia	7
II.3 Liczba ludności	8
II.4 Historia Międzyborza.....	10
II.5 Przestrzenna struktura miejscowości	15
III. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości	16
III.1 Zasoby przyrodnicze	16
III.2 Dziedzictwo kulturowe.....	17
III.3 Obiekty i tereny	17
III.4 Infrastruktura społeczna.....	21
III.5 Infrastruktura techniczna.....	21
III.6 Gospodarka wodno - ściekowa	23
III.7 Gazyfikacja.....	23
III.8 Gospodarka odpadami.....	23
III.9 Energetyka	23
III.10 Telekomunikacja	24
III.11 Gospodarka i rolnictwo.....	24
III.12 Kapitał społeczny i ludzki	24
IV. Ocena mocnych i słabych stron.....	29
V. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną	30

I. Wstęp

Konieczność opracowania Planu Odnowy Miejscowości w sposób formalny wynika z wytycznych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, a w szczególności wytycznych Osi 3 PROW – Działanie Odnowa i Rozwój Wsi. Oś 3 zakłada między innymi wspieranie działań mających wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z elementów wpływających na rozwój, odnowę wsi oraz poprawę warunków pracy i życia mieszkańców. Opracowanie i uchwalenie takiego dokumentu umożliwia ubieganie się o środki finansowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 Działanie Odnowa i Rozwój Wsi.

Plan Odnowy Miejscowości Międzybórz jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego i ma na celu stworzenie szczegółowej koncepcji i wizji rozwoju danej miejscowości. Odnowa i rozwój wsi jest wypadkową wielu działań, wśród których pierwsze miejsce zajmuje aktywność, zaangażowanie i solidarna postawa mieszkańców, dlatego też w przygotowaniu dokumentu uczestniczyli aktywnie mieszkańcy Międzyborza.

Plan Odnowy Miejscowości zawiera działania długofalowe, określone w horyzoncie czasowym na lata 2022 – 2029. Określa generalny kierunek rozwoju miejscowości i umożliwia planowe realizowanie działań ukierunkowanych na tworzenie jak najkorzystniejszych warunków rozwoju wsi i życia mieszkańców. Obszarem realizacji Planu Odnowy miejscowości Międzybórz jest obszar tego sołectwa.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę sołectwa, inwentaryzację zasobów służącą diagnozie stanu rzeczywistego, analizę SWOT, planowane kierunki rozwoju oraz wykaz planowanych przedsięwzięć do realizacji w okresie obowiązywania przedmiotowego Planu.

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem otwartym, podlegającym aktualizacji w zależności od potrzeb społecznych i możliwości finansowych. Oznacza to, że mogą być wprowadzane do realizacji nowe zadania, może ulegać zmianie harmonogram realizacji poszczególnych zadań w zależności od poziomu dostępności funduszy UE.

Plan Odnowy Miejscowości ma zdecentralizowany, lokalny charakter.

Celem planu jest podtrzymanie lub odtworzenie atrakcyjności wsi, jako miejsca zamieszkania i zaplanowanie oraz przeprowadzenie tego w sposób dostępny, oczekiwany i popierany oraz wykonalny dla lokalnej społeczności. Jest to szczególnie ważne w dzisiejszej sytuacji, gdy miasta oferują konkurencyjną alternatywę zamieszkania, a rolnictwo traci swą atrakcyjność, jako źródło utrzymania, co prowadzi m.in. do

migracji młodych ludzi, szczególnie tych lepiej wykształconych ze wsi do miasta.

Korzyści wynikające z posiadania Planu Odnowy:

1. Plan umożliwia efektywne gospodarowanie zasobami takimi, jak środowisko, ludzie, infrastruktura i środki finansowe.
2. Zapisanie tego procesu w formie dokumentu umożliwia stałą ocenę postępów i korygowanie błędów przez wszystkich członków społeczności lokalnej.
3. Dokument umożliwia zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości. Uwzględnienie różnych opinii, pomysłów i koncepcji często wymaga konsensusu. Osiągnięty na drodze otwartej dyskusji pozwala na wypracowanie strategii, z którą będzie identyfikowała się społeczność lokalna.
4. Tworzenie Planu Odnowy sprzyja realistycznej ocenie mocnych i słabych stron miejscowości a przez to przyjrzenie się możliwościom oraz potencjalnym problemom, które mogą się pojawić w przyszłości. W ten sposób można uniknąć wielu trudności.

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości zakłada w przeciągu 7 najbliższych lat realizację kilku zadań. Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową. Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi poprzez rozwój infrastruktury, kultury, edukacji, sportu i rekreacji.

II. Charakterystyka Międzyborza

II.1 POŁOŻENIE

Miasto i gmina Opoczno położona jest w południowo-wschodniej części woj. łódzkiego, przy ważnych, historycznie ukształtowanych szlakach komunikacyjnych. Zbiegają się tutaj granice trzech województw: łódzkiego, mazowieckiego i świętokrzyskiego. Graniczy ona z gminami:

- Gielniów (woj. Mazowieckie) i Gowarczów (woj. Świętokrzyskie) – od wschodu,
- Białaczów - od południa,
- Sławno - od zachodu,
- Inowódz, Poświętne i Drzewica - od północy.

Jej rozciągłość południkowa wynosi 20,2 km a równoleżnikowa 19,0 km.

Mapa 1. Położenie gminy Opoczno na tle mapy Polski

Mapa 2. Położenie gminy Opoczno w województwie łódzkim

Mapa 3. Położenie Międzyborza na terenie Gminy Opoczno w powiecie opoczyńskim

Opoczno jest gminą miejsko – wiejską, którą tworzy miasto Opoczno oraz 40 miejscowości, w tym 34 o statusie sołectwa: Adamów, Antoniów, Bielowice, Brzustówek, Bukowiec Opoczyński, Dzielna, Januszewice, Janów Karwicki, Kliny, Karwice, Kraśnica, Kraszków, Kruszewiec, Kruszewiec Kolonia, Libiszów, Libiszów Kolonia, Międzybórz, Modrzew, Modrzewek, Mroczków Duży, Mroczków Gościny, Ogonowice, Ostrów, Różanna, Sielec, Sitowa, Międzybórz, Sołek, Stuzno, Stuzno Kolonia, Wola Załączna, Wólka Karwicka, Wygnanów, Ziębów.

Miejscowość Międzybórz położona jest w północnej części gminy Opoczno, należącej do podprovincji Wyżyny Małopolskiej makroregionu Wyżyny Przedborskiej, w odległości ok. 7 km od miasta powiatowego Opoczna.

Mapa 4. Położenie miejscowości Międzybórz na mapie Gminy Opoczno. Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Międzybórz>

W miejscowości wyróżnia się jedną część miejscowości wymienionych w wykazie jednostek osadniczych w Rozporządzeniu Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 13 lutego 2013 roku w sprawie wykazu urzędowych nazw miejscowości i ich części:

Identyfikator części miejscowości wg bazy TERYT	Nazwa integralnej części miejscowości
0547299	Międzybórz

Tabela 1. Wykaz integralnych części miejscowości Międzybórz.

II. 2 Powierzchnia

Międzybórz zajmuje ogólną powierzchnię 256,8789 ha, co stanowi 1,55% powierzchni gminy Opoczno.

Na powierzchnię wsi Międzybórz składają się:

- grunty rolne – 164,6802 ha
- łąki – 44,2892 ha
- pastwiska – 32,1700 ha
- lasy – 5,6400 ha
- rowy – 1,4900 ha
- drogi – 6,2000 ha
- nieużytki – 2,4095 ha.

II.3 LICZBA LUDNOŚCI

W gminie Opoczno wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. mieszkało 33 299 mieszkańców, 20 212 osoby zamieszkiwały w mieście Opoczno, a 13 087 osoby to mieszkańcy obszaru wiejskiego gminy. Liczba ludności w gminie od wielu lat systematycznie spada. Większy spadek liczby mieszkańców zaobserwować można na terenie miejskim. Na obszarze wiejskim liczba mieszkańców utrzymuje się na stosunkowo stabilnym poziomie.

Międzybórz zalicza się do słabo zaludnionych miejscowości (poniżej 500 mieszkańców) gminy Opoczno. Według danych Urzędu Miejskiego w Opocznie stan ludności na dzień 31.12.2021 r. wynosi:

Liczba ludności ogółem	227
Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	58
Liczba ludności w wieku produkcyjnym (łącznie mężczyźni 18-64 lat i kobiety 18-59 lat)	134
Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (łącznie mężczyźni powyżej 65 lat i kobiety powyżej 60 lat)	35

*Tabela 1. Struktura liczby ludności według wieku w miejscowości Międzybórz.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Opocznie.*

Struktura wieku mieszkańców miejscowości jest korzystniejsza niż statystyczna struktura wieku mieszkańców obszaru wiejskiego gminy Opoczno.

	Procentowy udział grupy wiekowej w ogólnej liczbie mieszkańców		
	Międzybórz liczba ludności	Obszar wiejski gminy Opoczno	Gmina Opoczno
Procent mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0 – 17 lat)	58 osób/ 25,55%	2867 osób/ 21,90%	3394 osób/ 16,79%
Procent mieszkańców w wieku produkcyjnym (18 – 64 lata – mężczyźni; 18 – 59 lat – kobiety)	134 osób/ 59,03%	7950 osób/ 60,75%	12339 osób/ 61,05%
Procent mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (powyżej 65 lat – mężczyźni; powyżej 60 lat – kobiety)	35 osób/ 15,42%	2270 osób/ 17,35%	4479 osób/ 22,16%

Tabela 2. Struktura wiekowa mieszkańców na tle gminy Opoczno
– opracowanie na podstawie danych GUS za 2021 rok

Z powyższych danych wynika, że większość osób zamieszkujących Międzybórz jest w wieku produkcyjnym, wchodzącym na rynek pracy. Dlatego też jednym z podstawowych kierunków działań powinno być dążenie do podnoszenia jakości zasobów ludzkich na terenach wiejskich, poprzez zwiększenie szans młodych ludzi na zdobycie dobrego wykształcenia, adekwatnego do potrzeb rynku pracy. Inwestycje w kapitał ludzki wpłyną na zmniejszenie liczby migracji ludności w poszukiwaniu zatrudnienia, zarówno tej krajowej jak i zagranicznej.

II. 4 HISTORIA

Nazwa wsi wywodzi się od jej położenia pomiędzy lasami (borami). Wieś ta sąsiaduje z wioskami: Zameczek, Wola Załączna, Sobawiny, Libiszów oraz Trzebina. Przez Międzybórz od wschodu przepływa rzeka Drzewiczka.

W 1228 r. w czasie wojny Henryka I z Konradem księciem Mazowsza w wyniku klęsk pod Skalą i Wrocieryżem Mazowszanie podjęli odwrót w kierunku Płocka. Wtedy to w pobliżu Międzyborza w celu ochrony przeprawy własnych oddziałów przez Pilicę Konrad oparł się na okolicznych wzgórzach (Sobawinach). Pomimo zajęcia przez księcia mazowieckiego dogodniejszych pozycji do walki, przegrał on po raz trzeci z wojskami Henryka Brodatego i został tym samym zmuszony do szybkiego wycofania się z Małopolski i powrotu na Mazowsze.

Pierwsze zapiski na temat tej wsi pochodzą z XVI wieku. O Międzyborzu wspomina Jan Łaski - kanclerz wielki koronny, arcybiskup gnieźnieński żyjący w latach 1456-1531, wspomina, ją pod nazwami "Miedzyborze", "Myedzyborze", "Miedziborze". W lustracji królewskiej z lat 1660-1664 zapisano, że od 1510 roku Międzybórz należał do parafii rzymskokatolickiej w Libiszowie.

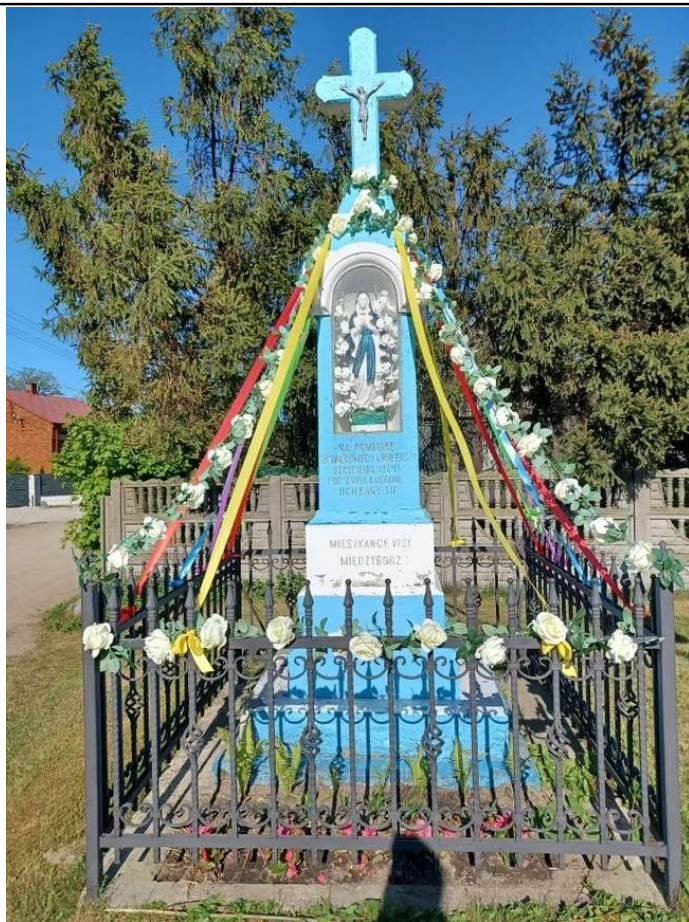
Następne wzmianki na temat kupna i sprzedaży terenów z tej wsi pochodzą z roku:

- 1799 - Międzybórz był wówczas własnością Jana Lipnickiego i Bazylego Libiszewskiego.
- 10 grudnia 1824 - własność Antoniny Felicjany z Lipnickich Libiszewskiej
- 24 czerwca 1845 - kupiła Emilia Gasparska z Michałowskich z dziećmi Ksawerą i Józefem
- 6 maja 1855 - kupił Ignacy de Goerscht Druźbacki i Józef Gasparski
- 8 sierpnia 1859 - właściciel Ignacy de Goerscht Druźbacki
- 5 listopada 1861 - kupił Józef Biernawski
- 27 stycznia 1862 - znowu Ignacy de Goerscht Druźbacki
- 5 lipca 1865 - kupił SzalmaKinkelstein
- 22 września 1868 - ze dworu Libiszów do wsi Międzybórz odeszła ziemia z tytułu uwłaszczenia włościan.
- 19 grudnia 1872 - kupili Józef i Marianna Rudnicka
- W końcu XIX w. Międzybórz liczył 15 domów i 144 mieszkańców, 105 mórg ziemi dworskiej i 174 mórg ziemi włościańskich

- 9 marca 1901 - zaczyna się sprzedaż wśród rolników, ziemię kupili m.in. Ludwik Piekarski, Piotr Kośka, Józef Konecki
- 1921 - Międzybórz liczy 33 domy i 184 mieszkańców.
- 1932 - pożar w Międzyborzu, spaliło się wtedy aż 6 zabudowań (domy mieszkalne, stodoły, obory
- 1934 - zostaje wybudowana figurka ufundowana przez mieszkańców wsi z opłat na pozwolenia polowania dla kół łowieckich oraz kapliczka ufundowana przez rodzinę Družbackich w okresie międzywojennym
- styczeń 1945 - poległych w tym roku żołnierzy niemieckich pochowano w zbiorowej mogile znajdującej się na terenie dzisiejszego Międzyborza
- 3 maja 1952 - od uderzenia pioruna spaliły się 4 gospodarstwa
- wrzesień 1952 - spaliły się 3 zabudowania gospodarcze
- 1998 - od uderzenia pioruna spaliła się stodoła
- W 1998 roku mieszkańcy Międzyborza na nabożeństwo w parafii Libiszów przygotowali wieniec przedstawiający „Dawną polską wieś”. Wieniec ten na Ogólnopolskim Nabożeństwie na Jasnej Górze w Częstochowie zajął 10 miejsce. Od ówczesnego premiera Jerzego Buzka mieszkańcy otrzymali dyplom i nagrody rzeczowe.
- marzec 2011 - Fundacja "Pamięć" oraz Niemiecki Ludowy Związek Opieki nad Grobami Wojennymi rozpoczęły poszukiwania wszelkich informacji na temat zbiorowej mogiły żołnierzy niemieckich poległych w styczniu 1945 r, znajdującej się na terenie lub w okolicach Międzyborza

W latach 1948–1969 wieś należała do Gromadzkiej Rady Narodowej w Libiszowie, w latach 1969-75 do Gromadzkiej Rady Narodowej w Bukowcu Opoczyńskim, a od 1975 należy do gminy Opoczno.

W latach 1975–1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa piotrkowskiego.

Zdjęcie 1. Kapliczka Matki Boskiej wybudowana w 1934r. przez Międzyborzan z opłat od myśliwych. Źródło: Dokumentacja własna

Zdjęcie 2. Stalowy krzyż przydrożny pochodzący z 1989 r. ufundowany przez rodzinę z Międzyborza na miejscu drewnianego krzyża z 1957 r. Źródło: Dokumentacja własna

Zdjęcie 3. Pożegnalny krzyż przydrożny z 1986 r. postawiony przez mieszkańca Międzyborza. Źródło: Dokumentacja własna

Zdjęcie 4. Pożegnalny krzyż przydrożny z 1986 r. postawiony przez mieszkańca Międzyborza. Źródło: Dokumentacja własna

Zdjęcie 5. Kapliczka wotywna "Pod Twoją Obronę" oraz krzyż drewniany "Na pamiątkę pontyfikaty Ojca Świętego Jana Pawła II" ufundowany przez małżeństwo Kośków z Międzyborza w 2005 roku. Źródło: Dokumentacja własna

II. 6 PRZESTRZENNA STRUKTURA MIEJSCOWOŚCI

Miejscowość Międzybórz charakteryzuje się układem przestrzennym wsi rzędowej, gdzie gospodarstwa i zabudowania skupiają się w odległości ok. 5,5 km od drogi powiatowej nr 3101E krzyżującej się z drogą wojewódzką nr 726 łączącą Rawę Mazowiecką z Żarnowem. Cechą charakterystyczną jest układ długich i wąskich, prostopadłych do wewnętrznej drogi wiodącej przez wieś, w niewielkich odstępach działek.

Ponadto, charakterystyczną cechą Międzyborza jest zwarta zabudowa domów po obu stronach drogi, więc typ tej wsi to „ulicówka”.

Zdjęcie 6. Zabudowa oraz droga w Międzyborzu.

Źródło: [https://pl.wikipedia.org/wiki/Mi%C4%99dzyb%C3%B3rz_\(wojew%C3%B3dztwo_%C5%82%C3%B3dzkie\)#/media/Plik:Chodnik_w_Mi%C4%99dzyborzu.jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Mi%C4%99dzyb%C3%B3rz_(wojew%C3%B3dztwo_%C5%82%C3%B3dzkie)#/media/Plik:Chodnik_w_Mi%C4%99dzyborzu.jpg)

Gospodarstwa nie wyróżniają się szczególną zabudową, dominują domy jednorodzinne, jedno lub dwu kondygnacyjne wraz z typowymi budynkami gospodarskimi w różnych typach i kolorach elewacji oraz dachów. Wszystkie budynki są podobnej wysokości, przez co brak jest na tym terenie jakiegokolwiek dominanty przestrzennej. Z uwagi na charakter zabudowy w miejscowości nie występują otwarte przestrzenie publiczne w postaci placu czy rynku.

Bliskość miasta, jakim jest Opoczno sprzyja migracji ludności miejskiej z Opoczna i osiedlaniu się na podmiejskim obszarze. Skutkuje to rozrastaniem się wsi Międzybórz i powstawaniem nowych domków jednorodzinnych.

Przez Międzybórz przebiega droga gminna Libiszów-Międzybórz, a także kilka dróg gruntowych.

III. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości Międzybórz.

III.1. ZASOBY PRZYRODNICZE

Na terenie sołectwa Międzybórz nie występują żadne zasoby przyrodnicze. Jediną atrakcją krajobrazową jest punkt widokowy, który znajduje się na drodze powiatowej nr 3101 E jadąc z miejscowości Sobawiny do Międzyborza.

Zdjęcie 7. Punkt widokowy. Źródło: Dokumentacja własna

Z

djęcie 8. Punkt widokowy. Źródło: Dokumentacja własna

III. 2. DZIEDZICTWO KULTUROWE

W Międzyborzu są dwa obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków:

- Międzybórz 3, nr ewid. działki - 773, dom z drewna, pocz. XX w.
- Międzybórz 5, nr ewid. działki - 810, dom z drewna, pocz. XX w.

III. 3. OBIEKTY I TERENY

Tereny w granicach Międzyborza mają typowo rolniczy charakter. Działki usytuowane są ciasno wzdłuż drogi głównej wiodącej przez wieś, a cała wieś ma układ przestrzenny rzędówki. Z tego względu nie występują uporządkowane obszary przestrzeni publicznych, takie jak skwery, place czy rynki. Międzybórz nie posiada ścieżek rowerowych.

W lipcu 2014 roku oficjalnie otworzono lokalne boisko piłkarskie. Boisko do gry piłki nożnej powstało głównie z inicjatywny mieszkańców wsi przy współpracy finansowej gminy Opoczno.

W 2018 roku zakupiono ze środków funduszu sołeckiego domek holenderski, który służy mieszkańcom Międzyborza jako świetlica wiejska do różnorodnych spotkań i zebrań społeczności Międzyborza.

Zdjęcie 9. Domek holenderski we wsi Międzybórz. Źródło: Dokumentacja własna

W 2020 roku utworzono boisko do plażowej piłki siatkowej oraz została rozpoczęta budowa placu zabaw dla najmłodszych mieszkańców wsi. W 2022 roku planowana jest dalsza jego rozbudowa w formie doposażenia nowymi sprzętami. Planowane jest również ogrodzenie tego terenu, aby dzieci mogły z niego bezpiecznie korzystać. Oba boiska i plac zabaw powstał na działkach, które są własnością gminy Opoczno.

*Zdjęcie 10. Boisko do piłki nożnej w Międzyborzu.
Źródło: Dokumentacja własna*

Zdjęcie 11. Boisko do piłki plażowej w Międzybórze. Źródło: Dokumentacja własna

Zdjęcie 12. Boisko do piłki plażowej w Międzybórze. Źródło: Dokumentacja własna

Zdjęcie 13. Plac zabaw w Międzyborzu. Źródło: Dokumentacja własna.

Zdjęcie 14. Plac zabaw w Międzyborzu. Źródło: Dokumentacja własna.

Miejsca te stały się dodatkowym miejscem spotkań, integracji społecznej oraz propagowania zdrowego, sportowego trybu życia.

III. 4. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA - SZKOLNICTWO

We wsi nie ma szkoły podstawowej, przedszkola ani placówki publicznej. W związku z tym, dzieci i młodzież dojeżdżają do szkół w sąsiednich miejscowości: Libiszowie oraz w Opocznie. Aby dotrzeć do przystanku autobusowego i jedyne go sklepu we wsi, mieszkańcy muszą codziennie pokonywać odcinek drogi, przy której położone są właśnie te dwa obiekty, czyli na samym końcu wsi. W Międzyborzu znajdują się trzy przystanki autobusowe.

III.5 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA – DROGI

Miejscowość Międzybórz leży w odległości ok. 4 km od drogi wojewódzkiej nr 726 relacji Rawa Mazowiecka - Inowódz – Opoczno – Żarnów o ok. 4. Odchodząca od niej droga powiatowa jest asfaltowa. Jej stan techniczny jest zły, nawierzchnia popękana. Droga nie posiada wydzielonego pobocza, ani chodników. W ostatnich latach 2020-2021 został zmodernizowany odcinek drogi wojewódzkiej nr 726 (Dęboreczka – Bukowiec Opoczyński). Remont pochłonął ponad 32 miliony zł, a blisko 27,5 miliona – dofinansowała Unia Europejska. Na zmodernizowanym odcinku drogi wojewódzkiej nr 726 (DW726) zwiększono przepustowość, ograniczono uciążliwości środowiskowe i zapewniono bezpieczeństwo jej użytkowników. Droga wojewódzka nr 726, do której dojazd z Międzyborza (ok. 4 km) trwa zaledwie kilka minut, jest jednym z kluczowych połączeń komunikacyjnych wschodniej części województwa łódzkiego, warunkujących m.in. sprawny transport surowców mineralnych do produkcji ceramiki budowlanej i produktów tego przemysłu z centrum w Opocznie. Regionowi opoczyńskiemu zapewnia jednocześnie najdogodniejsze połączenie z województwem mazowieckim i samą Warszawą, prowadzi ruch turystyczny w ramach tzw. Szlaku Romańskiego (Inowódz, Żarnów) i jest podstawowym połączeniem Opoczna z gminą Poświętne.

W 2010 roku prowadzona była budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 3101 E na długość 358 m (jako pierwszy etap całego projektu). Przez Międzybórz przebiegają linie autobusowe MPK Opoczno: nr 2 (Międzybórz - Opoczno) oraz nr 8 (Idzikowice - Opoczno).

Zdjęcie 15. Zdjęcie ukazuje koniec chodnika w środku wsi. Źródło: Dokumentacja własna

Zdjęcie 16. Zdjęcie ukazuje drogę biegnącą w środku wsi. Źródło: Dokumentacja własna

III.6 GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA

Miejscowość Międzybórz jest w 100% zwodociągowana. Eksploatacją sieci wodociągowej zajmuje się Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z podziemnego ujęcia „Opoczno”. Międzybórz w chwili obecnej nie ma kanalizacji sanitarnej.

III.7 GAZYFIKACJA

Mieszkańcy Międzyborza nie korzystają z instalacji gazowych. Do ogrzania domów mieszkalnych i budynków gospodarczych używane są najczęściej piece na węgiel, koks i ekogroszek. Panele fotowoltaiczne mają 3 gospodarstwa.

III.8 GOSPODARKA ODPADAMI

Zgodnie z obowiązującymi przepisami o odpadach i przepisami o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gmina przejęła obowiązki zorganizowania zbiórki odpadów od mieszkańców gminy i miasta. Wszyscy mieszkańcy objęci są zbiórką odpadów. Odpady zbierane są selektywnie. Istotną pozostaje dalsza edukacja mieszkańców w zakresie takiej zbiórki odpadów, zmniejszenie ilości ich wytwarzania, oraz zwiększenie ilości odpadów segregowanych. Wywóz odpadów produkowanych przez gospodarstwa zlokalizowane we wsi Międzybórz odbywa się przez odbiór samochodami do selektywnej zbiórki odpadów należącymi do Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Opocznie. Zebrane odpady są przewożone i składowane w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów w Różannie.

III.9 ENERGETYKA

Wieś Międzybórz jest w 100% zelektryfikowana. Przy drodze biegnącej przez wieś zamontowano oświetlenie, które wraz z siecią energetyczną jest systematycznie przedłużane do nowo zabudowanych działek. Za dystrybucję energii odpowiada PGE Zakład Energetyczny Łódź Teren Obrót Sp. z o.o.

III.10 TELEKOMUNIKACJA

We wsi Międzybórz położona została sieć telefoniczna i światłowodowa.

III.11 GOSPODARKA I ROLNICTWO

Na terenie Międzyborza funkcjonują małe gospodarstwa rolne o powierzchni nie przekraczającej 5 ha. Taka rozdrobniona struktura nie sprzyja efektownemu gospodarowaniu i rozwojowi rolnictwa.

Z uwagi na bliskość większego miasta, jakim jest Opoczno oraz słabą jakość gleb powoli zanika typowo rolniczy charakter wsi. Wśród pozostałej do tej pory produkcji rolniczej dominuje uprawa roślin zbożowych oraz hodowla bydła i trzody chlewnej. Coraz więcej pól i działek jest pozostawianych odłogiem lub zalesianych drzewami iglastymi. Część mieszkańców dojeżdża do pracy do okolicznych miejscowości, podejmując pracę w różnych zakładach czy fabrykach przemysłowych.

Sześciu przedsiębiorców ma zarejestrowaną działalność gospodarczą na terenie wsi Międzybórz.

III.12 KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI

Na terenie powiatu opoczyńskiego, do którego zalicza się obszar miejscowości Międzybórz wyodrębniono swoisty podregion kulturowy o bogatym folklorze i tradycjach. Opoczyńskie znane jest jako jeden z najciekawszych regionów etnograficznych.

W miejscowości Międzybórz nie ma Koła Gospodyń Wiejskich, ale w każdym domu rodzinnym danej miejscowości są podtrzymywane tradycje i nadal kultywują zwyczaje przodków.

Natomiast wszyscy mieszkańcy Międzyborza panie, jak i panowie chętnie angażują się do pomocy, np. podczas organizacji dożynek parafialnych, czy imprez aktywizacyjno-sportowych dla mieszkańców wsi.

Zdjęcie 17. Dożynki parafialne. Źródło: Dokumentacja własna

Zdjęcie 18. Dożynki parafialne. Źródło: Dokumentacja własna

Zdjęcie 19. Dożynki parafialne. Źródło: Dokumentacja własna

Mieszkańcy angażują się również w akcje na rzecz wsi. Poniżej zdjęcia ze wspólnego sprzątania wsi po okresie zimowym.

Zdjęcie 20. Wspólne sprzątanie wsi. Źródło: Dokumentacja własna

Zdjęcie 21. Wspólne sprzątanie wsi. Źródło: Dokumentacja własna

Mieszkańcy sołectwa chcą, aby we wsi kontakty wszystkich mieszkańców niezależnie od wieku przyczyniły się do zmniejszenia dystansu między pokoleniami, który w związku ze współczesnym stylem życia pogłębia się szczególnie między pokoleniem starszym a młodszym. Witalność i kreatywność młodych w połączeniu z wiedzą i doświadczeniem starszych mogą przynieść wiele pożytku, kiedy zostaną wykorzystane we wspólnych inicjatywach. W związku z tym, aby zintegrować lokalną społeczność organizowane są pikniki rodzinne i wszelkie podobne inicjatywy na rzecz lokalnej społeczności, które angażują zarówno młodych jak i starszych mieszkańców wsi.

Zdjęcie 22. Piknik rodzinny „Jak na pierogi to do Międzybórza” Źródło: Dokumentacja własna

Zdjęcie 23. Piknik rodzinny „Jak na pierogi to do Międzyborza” Źródło: Dokumentacja własna

Zdjęcie 24. Piknik rodzinny „Jak na pierogi to do Międzyborza” Źródło: Dokumentacja własna

Zdjęcie 25. Piknik rodzinny „Jak na pierogi to do Międzyborza” Źródło: Dokumentacja własna

IV. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości Międzybórz

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - położenie w bliskim sąsiedztwie miasta Opoczna, - dobra dostępność komunikacyjna, - dobre warunki środowiskowe do rozwoju osadnictwa, - wysoki odsetek ludzi młodych, stanowiących potencjalne zasoby siły roboczej, - punkt widokowy. 	<ul style="list-style-type: none"> - niedostatecznie rozwinięta infrastruktura drogowa, brak chodników, - słaba jakość bonitacyjna gruntów rolnych i użytków zielonych, - niska i nieopłacalna produkcja rolna, - rozdrobnienie gospodarstw rolnych, - nie wystarczająca promocja walorów turystycznych miejscowości, - brak sieci gazowniczej, - brak jednolitego systemu zaopatrzenia w ciepło, - mała liczba aktywnie działających podmiotów gospodarczych stanowiąca miejsce pracy dla mieszkańców, - brak infrastruktury technicznej

(kanalizacja).	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość pozyskania funduszy unijnych, - rozwój współpracy z sąsiednimi miejscowościami, - wzrost świadomości społecznej i ekonomicznej społeczeństwa, - rozwój techniki, innowacji i nowych technologii przeznaczonych do wykorzystania na wsi, - zwiększenie atrakcyjności osadniczej wsi, - napływ nowych mieszkańców, - wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego i rozwój oferty turystycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> - niebezpieczeństwo niepełnego wykorzystania szans, jakie daje możliwość aplikowania o środki Unii Europejskiej, - migracja młodych mieszkańców związana z edukacją i poszukiwaniem pracy, - brak inwestycji ze strony gminy realizowanych na terenie wsi oraz inwestorów zewnętrznych.

V. Opis planowanych zadań inwestycyjnych

Plan Odnowy Miejscowości Międzybórz został stworzony w oparciu o konsultacje społeczne, których efektem jest zidentyfikowanie najpilniejszych potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Na podstawie uzyskanych informacji oraz analizy słabych i mocnych stron miejscowości określono zadania, jakie w najbliższym czasie są konieczne i przewidziane do realizacji przez lokalne władze samorządowe. Są to głównie inwestycje infrastrukturalne mające na celu odnowę i rozwój miejscowości oraz polepszenie jakości życia zamieszkujących wieś osób.

Poniżej przedstawiono wykaz planowanych zadań do realizacji w najbliższych latach wraz z przewidywanym terminem wykonania, głównym celem oraz planowanym źródłem dofinansowania:

Nazwa zadania	Cel	Przeznaczenie	Harmonogram realizacji	Koszt i źródło finansowania
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej	Polepszenie jakości życia mieszkańców oraz poprawa jakości środowiska naturalnego	Kanalizacja sanitarna przeznaczona dla społeczności lokalnej	2022-2025	Środki Gminy Opoczno, PROW
Modernizacja oświetlenia	Polepszenie jakości życia mieszkańców	Oświetlenie przeznaczone	2022-2025	Środki Gminy Opoczno, środki

	oraz poprawa jakości środowiska naturalnego	dla społeczności lokalnej		zewnątrzne
Rozbudowa chodników	Polepszenie jakości życia mieszkańców oraz poprawa jakości środowiska naturalnego	Przeznaczone dla społeczności lokalnej	2022-2025	Środki Gminy Opoczno,
Poprawa jakości drogi wewnętrznej	Polepszenie jakości życia mieszkańców oraz poprawa jakości środowiska naturalnego	Przeznaczone dla społeczności lokalnej	2022-2025	Środki Gminy Opoczno,

**Zgodność założeń Planu Odnowy Miejscowości Międzybórz na lata 2022 – 2029
z dokumentami planistycznymi i strategicznymi.**

1. Niniejszy Plan jest zgodny ze Zmianą Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Opoczno przyjętą Uchwałą Nr XIII/114/2015 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 5 października 2015 r.
2. Niniejszy Plan jest zgodny z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Opoczno na lata 2021 - 2027 przyjętym Uchwałą Nr XXXIII/358/2021 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 28 maja 2021 r.
3. Niniejszy Plan jest zgodny ze Strategią Rozwoju Powiatu Opoczyńskiego 2030.
4. Niniejszy Plan jest zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030.